

1. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība

Anotācijas (ex-ante) nosaukums

Tiesību akta projekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējuma ziņojums (anotācija)

1.1. Pamatojums

Izstrādes pamatojums

Tiesību akts / Ministru Prezidenta rezolūcija

Apraksts

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 16.² panta pirmajā daļā noteikto finanšu ministrs nodrošina, ka katru gadu tiek izstrādāts vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojekts nākamajiem trim saimnieciskajiem gadiem, un iesniedz to Ministru kabinetam saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta un gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta izstrādes un iesniegšanas grafiku.

Atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību pārejas noteikumu 67. punktam līdz 2022. gada 31. decembrim Ministru kabinets iesniedz Saeimai vidēja termiņa ietvara budžeta likumprojektu vienlaicīgi ar gadskārtējo valsts budžeta likumprojektu (budžeta likumprojekta paketē).

1.2. Mērķis

Mērķa apraksts

Likuma "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" mērķis ir nodrošināt vidēja termiņa budžeta plānošanu. Saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību vidēja termiņa valsts budžeta plānošana ir process, kurā tiek noteikti pieejamie resursi vidējam termiņam un nodrošināta šo resursu izlietošana atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm. Vidēja termiņa budžeta plānošana paredz noteikt valsts budžeta likumu vienam gadam un maksimāli pieļaujamo izdevumu kopapjomu turpmākajiem diviem gadiem.

Spēkā stāšanās termiņš

01.01.2022.

Pamatojums

-

1.3. Pašreizējā situācija, problēmas un risinājumi

Pašreizējā situācija

2013. gada 6. martā spēkā stājās Fiskālās disciplīnas likums, kurā ir definēti būtiskākie fiskālās politikas principi un fiskālie nosacījumi atbildīgas un pārdomātas

fiskālās politikas realizēšanai, un kura pamatā ir nosacījums par ekonomiskajā ciklā sabalansētu vispārējās valdības budžetu. Kā galvenais instruments fiskālās disciplīnas ievērošanā ir paredzēts vidēja termiņa ietvara budžeta likums, ko sagatavo turpmāko trīs gadu periodam. Tādējādi ar Fiskālās disciplīnas likuma palīdzību tiek nodrošināts, ka vidēja termiņa ietvara budžeta likums un gadskārtējais valsts budžeta likums tiek izstrādāts atbilstoši atbildīgas un pārdomātas fiskālās politikas nosacījumiem.

Izstrādājot vidēja termiņa ietvara budžeta likumu, tajā ir iekļaujami dati un informācija atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 5. panta trešajai un ceturtajai daļai, kā arī Likuma par budžetu un finanšu vadību 16.² panta otrajā daļā noteiktai informācijai.

Likums "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" tiek sagatavots laikā, kad Latvijas ekonomiku un publiskās finanses joprojām ietekmē Covid-19 pandēmija, kas ir izraisījusi būtiskas izmaiņas līdz šim īstenotajā fiskālajā politikā, kas ir balstīta uz ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta veidošanu.

2020. gadā Eiropas Savienības līmenī tika aktivizēta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula, kas Eiropas Savienības dalībvalstīm ļāva palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020. gadā tik, cik tas bija nepieciešams Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomikas kaitējuma mazināšanai. Eiropas Komisija 2021. gada Pavasara pakotnes komunikācijā ir paziņojusi, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2022. gadā tiek saglabāta un ir sagaidāms, ka tā tiks izbeigta sākot ar 2023. gadu. Kā norādīts Eiropas Komisijas šī gada 3. marta paziņojumā, lēmums par vispārējās izņēmuma klauzulas izbeigšanu ir jāpieņem balstoties uz ekonomikas stāvokļa novērtējumu, pamatojoties uz kvantitatīviem kritērijiem, definējot ekonomisko aktivitāti Eiropas Savienībā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni kā galveno kvantitatīvo kritēriju.

Līdz ar to fiskālie nosacījumi, kas paredzēti Stabilitātes un izaugsmes paktā, 2022. gadā netiek piemēroti. Tāpat, arī Fiskālās disciplīnas likumā noteiktie skaitliskie fiskālie nosacījumi netiek piemēroti uz Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas darbības laiku. Fiskālās disciplīnas likuma skaitlisko fiskālo nosacījumu piemērošanas principi šī vidēja termiņa budžeta ietvara likuma sagatavošanā ir noteikti Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 33. panta otrajā daļā, kas paredz atkāpes no Fiskālās disciplīnas likuma definētajiem fiskālās disciplīnas nosacījumiem.

Eiropas Savienības Padomes fiskālās rekomendācijas nosaka, ka 2022. gadā ir jānodrošina nacionāli finansēto primāro izdevumu pieauguma kontrole. Attiecībā uz bruto pamatkapitāla pieauguma apjomu, rekomendācija aicina investīcijas saglabāt, savukārt Covid-19 ārkārtas vienreizējie pasākumi ir finansējami uz deficīta pieauguma rēķina atbilstoši nepieciešamībai. Sagatavojot likumu "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumus gan par papildu atbalsta pasākumiem pandēmijas negatīvas ietekmes seku mazināšanai, gan par papildu publisko investīciju projektu īstenošanu.

Līdzīgi iepriekšējiem vidēja termiņa budžeta ietvara likumiem, arī likumprojektā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” ir ietverti papildu panti, kas nav paredzēti Fiskālās disciplīnas likumā vai Likumā par budžetu un finanšu vadību, bet fiksē būtiskus fiskālus lēmumus vidējam termiņam:

pants, kas nosaka ikgadējo pašvaldību kopējo aizņēmumu pieļaujamo palielinājumu vidējā termiņā, par prioritāti nosakot aizņēmumus Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošanai, aizņēmumus jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai vai esošas pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšanai, lai mazinātu pašvaldībā reģistrēto bērnu rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs;

pants, kurā tiek noteikts, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu sadalījums starp valsts budžetu un pašvaldību budžetiem 2022. gadam, 2023. gadam un 2024. gadam ir šāds: pašvaldību budžetiem — 75 procentu apmērā un valsts budžetam — 25 procentu apmērā;

pants, kurā tiek paredzēts, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās valsts kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2023. un 2024. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 euro tikai tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana;

pants, kas nosaka, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās pašvaldību kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2023. un 2024. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 euro tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana, ja vien attiecīgā pašvaldība nenodrošina, ka tās un visu tās institūciju, kas iekļautas vispārējās valdības sektorā, kopējā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci tiek prognozēta neitrāla vai pozitīva;

pants, kas nosaka, ka informācija par vispārējās valdības sektorā iekļauto kapitālsabiedrību faktisko un prognozēto ietekmi uz vispārējās valdības izdevumiem, ieņēmumiem, budžeta bilanci un parādu ir publiski pieejama;

pants, kas paredz fiskālās neitralitātes principa nodrošināšanu attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvaros uzņemto virsstaistību ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci;

pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai "Latvenergo";

pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži";

pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Augstsprieguma tīkls”;

pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvijas Loto”;

pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”;

pants, kas nosaka, ka Ministru kabinets, sagatavojot likumprojektu par valsts budžetu 2023. gadam un likumprojektu par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2023., 2024. un

2025. gadam, paredz nepieciešamo līdzfinansējumu (30 procentu apmērā) pašvaldību garantētā minimālā ienākuma pabalsta un mājokļa pabalsta izmaksai, nodrošinot likumā noteikto fiskālo nosacījumu ievērošanu.

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma 5. panta piekto daļu, likumprojektam "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" tiek pievienots:

Fiskālās disciplīnas padomes sagatavotais fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojums;
Fiskālo risku deklarācija, ko Ministru kabinets apstiprināja 2021. gada 24. augustā (Ministru kabineta sēdes protokols Nr. 57, 51.§).

Problēmas un risinājumi

Problēmas apraksts

-

Risinājuma apraksts

-

Vai ir izvērtēti alternatīvie risinājumi?

Nē

Vai ir izvērtēts prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem?

Nē

1.4. Izvērtējumi/pētījumi, kas pamato TA nepieciešamību

1.5. Pēcpārbaudes (ex-post) izvērtējums

Vai tiks veikts?

Nē

1.6. Cita informācija

Likumprojektam ir pievienots Ministru kabineta protokola lēmums, kas paredz noteikt, ka finanšu ministrs likumprojektu „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam”, tā paskaidrojumus, Fiskālo risku deklarāciju un Fiskālās disciplīnas padomes sagatavoto Fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu iesniedz Saeimai 2021. gada 14. oktobrī un, ka atbildīgais par likumprojekta turpmāko virzību Saeimā ir finanšu ministrs

2. Tiesību akta projekta ietekmējamās sabiedrības grupas, ietekme uz tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

2.1. Sabiedrības grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē, vai varētu ietekmēt

Fiziskās personas

Jā

Ietekmes apraksts

Tieši vai pastarpināti likumprojekts ietekmē visas sabiedrības mērķgrupas, t.sk. sabiedrības grupas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.

Juridiskās personas

Jā

Ietekmes apraksts

Tieši vai pastarpināti likumprojekts ietekmē visas sabiedrības mērķgrupas, t.sk. sabiedrības grupas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.

2.2. Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību

Vai projekts skar šo jomu?

-

2.3. Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

-

2.4. Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

-

3. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

	2021		Turpmākie trīs gadi (euro)				
			2022		2023		2024
Rādītājs	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru

		gadam					
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Budžeta ieņēmumi	9 585 268 895	1 078 127 440	10 663 396 335	11 767 670 205	0	12 010 595 390	0
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	6 688 071 829	781 630 552	7 469 702 381	8 337 681 952	0	8 416 634 293	0
1.2. valsts speciālais budžets	2 897 197 066	296 496 888	3 193 693 954	3 429 988 253	0	3 593 961 097	0
1.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
2. Budžeta izdevumi	10 764 811 284	1 641 517 391	12 406 328 675	12 076 886 985	0	12 313 234 873	0
2.1. valsts pamatbudžets	7 592 226 895	1 426 974 310	9 019 201 205	8 538 826 188	0	8 545 560 938	0
2.2. valsts speciālais budžets	3 172 584 389	214 543 081	3 387 127 470	3 538 060 797	0	3 767 673 935	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme	-1 179 542 389	-563 389 951	-1 742 932 340	-309 216 780	0	-302 639 483	0
3.1. valsts pamatbudžets	-904 155 066	-645 343 758	-1 549 498 824	-201 144 236	0	-128 926 645	0
3.2. speciālais budžets	-275 387 323	81 953 807	-193 433 516	-108 072 544	0	-173 712 838	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0

4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu palielinājumu norādam ar "-" zīmi)	0	0	0	0	0	0	0
5. Precizēta finansiālā ietekme	-563 389 951		-309 216 780		-302 639 483		0
5.1. valsts pamatbudžets	-645 343 758		-201 144 236		-128 926 645		0
5.2. speciālais budžets	81 953 807		-108 072 544		-173 712 838		0
5.3. pašvaldību budžets	0		0		0		0
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas (ex-ante) pielikumā)	<p>2. ailē parādīti likumā "Par valsts budžetu 2021. gadam" apstiprinātie dati, 3. ailē parādītas izmaiņas - 2022. gada budžeta projekts pret 2021. gada plānu, 4. ailē - 2022. gada budžeta projekts, 5. ailē - 2023. gada budžeta projekts un 7. ailē - 2023. gada budžeta projekts. Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi norādīti neto summās, izslēdzot savstarpējos transfertus.</p> <p>Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins ir pievienots likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" 1., 2. un 3. pielikumā.</p>						
6.1. detalizēts	-						

ieņēmumu aprēķins	
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins	-
7. Amata vietu skaita izmaiņas (palielinājuma gadījumā: izvērstis pamatojums, izvērtējums par esošo resursu pārskatīšanas iespējām, t.sk. vakanto štata vietu, ilgstošo vakanču izmantošanu u.c.)	-

Cita informācija

-

4. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu Vai projekts skar šo jomu?

-

4.2. Cita informācija

Atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību pārejas noteikumu 67. punktam, likumprojekts "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" tiek virzīts vienlaicīgi ar gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojekta paketē).

5. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Vai projekts skar šo jomu?

-

5.3. Cita informācija

Apraksts

-

6. Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un sabiedrības līdzdalības process

Sabiedrības līdzdalība uz šo tiesību akta projektu neattiecas

Jā

Skaidrojums

Sabiedrības informēšana par likumprojekta saturu un virzības gaitu tiek nodrošināta ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību.

6.4. Cita informācija

Cita informācija

Likumprojekta “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” izstrādē, sagatavojot budžeta pieprasījumus, ir iesaistītas visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes. Institūciju līdzdalība tiek nodrošināta atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 18. pantam.

Atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību pārejas noteikumu 68. punktam Latvijas Pašvaldību savienības līdzdalība likumprojekta izstrādē par pašvaldību intereses skarošiem ar vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektu saistītiem jautājumiem tiek nodrošināta vienlaikus ar likuma "Par pašvaldību budžetiem" 13. pantā minētajām sarunām. Šo sarunu rezultātus noformē protokola veidā un pievieno gadskārtējā valsts budžeta likuma projektam (budžeta likumprojektu paketei).

Pēc likumprojekta “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” apstiprināšanas Saeimā, likums tiks izsludināts publicējot oficiālajā preses izdevumā “Latvijas Vēstnesis”. Pēc izsludināšanas likums “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” tiks ievietots Finanšu ministrijas oficiālajā tīmekļa vietnē.

7. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

Vai projekts skar šo jomu?

-

7.5. Cita informācija

Cita informācija

-

8. Horizontālā ietekme

8.1. Projekta tiesiskā regulējuma ietekme

8.1.1. uz publisku pakalpojumu attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.2. uz valsts un pašvaldību informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.3. uz informācijas sabiedrības politikas īstenošanu

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.4. uz Nacionālā attīstības plāna rādītājiem

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.5. uz teritoriju attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.6. uz vidi

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.7. uz klimatneitralitāti

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.8. uz iedzīvotāju sociālo situāciju

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.9. uz personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.10. uz dzimumu līdztiesību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.11. uz veselību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.12. uz cilvēktiesībām, demokrātiskām vērtībām un pilsoniskās sabiedrības attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.13. uz datu aizsardzību

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.14. uz diasporu

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.1.15. uz profesiju reglamentāciju

Vai projekts skar šo jomu?

-

8.2. Cita informācija

Cita informācija

-